

Anàlisi sobre la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d’Òrfens contemplada a la Llei 12/2008 de Protecció a la Infància i l’Adolescència al País Valencià des d’una perspectiva crítica

DAVID CAÑETE MARTÍNEZ

Diplomat en Treball Social.

Estudiant del Màster en Benestar Social: Intervenció Individual, Familiar i Grupal a la Universitat de València.

Recibido: 24 de febrero de 2012 · Aceptado: 29 de abril de 2012

RESUM

La figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d’Òrfens sorgeix per primera vegada al País Valencià amb la Llei 12/2008 de Protecció a la Infància i l’Adolescència. L’objecte d’aquest article és aproximar al lector l’existència d’aquesta figura/institució, analitzar el desplegament normatiu que se’n ha fet de mateixa i comparar el seu funcionament amb altres figures/institucions anàlogues existents a altres CC.AA. de l’Estat Espanyol, amb l’objectiu d’avaluar críticament la tasca realitzada als darrers anys. Per tancar l’article, s’apuntaran una sèrie de conclusions extretes una vegada realitzada la investigació al voltant d’aquesta figura/institució i s’inclouran una sèrie de recomanacions generals a mode de crítica constructiva.

PARAULES CLAU: Protecció del menor, Comissionat del Menor, Síndic de Greuges, vulneració dels drets dels menors, mediació extrajudicial.

CORRESPONDÈNCIA

canyete89@hotmail.com; camarda@alumni.uv.es

ABSTRACT

The concept / institution of the Commissioner for Children – “Pare d'Òrfens” appears for the first time in Valencia with Law 12/2008 on Protection of Children and Adolescents. The purpose of this article is to inform readers of the existence of this concept / institution, analysing the regulatory development that has taken place and comparing its performance with other similar concepts/institutions existing in other Spanish regions, in order to critically assess the work done in recent years. To close the paper, we give a number of conclusions drawn after completing the research on this concept / institution, including several general recommendations in the form of constructive criticism.

KEY WORDS: *Child protection, Commissioner for children, Ombudsman, violation of minors' rights, court mediation.*

1. INTRODUCCIÓ

A l'octubre de 2008 va entrar en vigor al País Valencià la *Llei 12/2008, de 3 de juliol, de la Generalitat, de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència*. Aquesta llei venia a substituir la *Llei 7/1994, de 5 de desembre, de la Generalitat, de la Infància*, la qual resultava obsoleta no ja només pels canvis i modificacions sorgides en el marc normatiu tant a nivell estatal com autonòmic, sinó també per la necessitat d'atendre a noves situacions sorgides fruit dels canvis socials, econòmics i culturals esdevinguts als darrers 15 anys.

Una vegada passats més de tres anys de la implantació d'aquesta norma, ens ha semblat adient fer una relectura crítica de la mateixa i analitzar un dels aspectes més destacats que contempla: la implantació de la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens.

Segons allò disposat a la *Llei 12/2008*, la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens te assignada, a grans trets, la missió de promoure i defensar els drets i interessos dels menors al territori valencià, front a possibles actuacions negligents efectuades per part de l'administració pública o d'entitats de caire privat.

La figura del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens no apareix únicament a la legislació valenciana. Altres Comunitats Autònomes han desenvolupat i dotat d'instruments

aquesta figura/institució baix distintes denominacions però amb semblants atribucions. En eixe sentit, les pioneres en aquesta matèria són Catalunya, que va implantar la figura de l'Adjunt del Síndic de Greuges encarregat específicament de qüestions relatives a la protecció de la infància i l'adolescència l'any 1989, i Madrid, que va crear la figura del Defensor del Menor de la Comunitat de Madrid l'any 1996. Posteriorment s'han anat sumant gran part de les CC.AA. que conformen l'Estat Espanyol, regulant de diverses formes aquesta figura/institució al seu ordenament jurídic.

Des del punt de vista del Treball Social com a professió, la figura/institució del Comissionat del Menor¹ ens crida l'atenció per dues qüestions:

- Per la seua tasca de defensa front a possibles vulneracions dels drets dels infants i adolescents, actuant amb independència de l'Administració Pública. Aquesta figura és una referència independent i “de prestigi” que ha de contribuir, a través del seu treball, a fer una crítica constructiva. I el Treball Social té molt a dir en aquest camp.
- Per la seua producció i aportació teòrica en matèria de menors, basada en el seu treball realitzat a través de les queixes re-

¹ No només estem fent referència a la institució valenciana en aquest cas, ens referim a la figura/institució del Comissionat del Menor al conjunt de CC.AA. de l'Estat Espanyol, baix les diverses nomenclatures i regulació que afecten a aquesta figura/institució en funció del territori en què ens trobem.

budes. Aquesta producció i aportació contribueix a enriquir la disciplina del Treball Social i pot ser una eina interessant per als treballadors socials que treballen en l'àmbit de la protecció del menor.

L'objecte d'aquest article, per tant serà el d'analitzar en profunditat la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens en funció d'allò disposat a la *Llei 12/2008, de 3 de juliol, de la Generalitat, de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència*, centrant-nos especialment en la implantació d'aquesta i tractarem d'esbrinar en quina situació es troba actualment la citada figura/institució.

D'altra banda, també ens interessa reflectir quin és el grau d'impacte que té la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens al País Valencià. És per això que, a través d'un estudi propi realitzat, compararem la figura/institució valenciana amb les de Madrid, Andalusia i País Basc a través de l'anàlisi d'una sèrie d'indicadors construïts a l'efecte d'avaluar tant el funcionament de la figura/institució així com el prestigi del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens al País Valencià.

Per finalitzar l'article, aportarem una sèrie de conclusions a què hem arribat una vegada finalitzat el treball i obtinguts els resultats pertinents fruit de la investigació realitzada. En darrer lloc, aportarem les nostres pròpies recomanacions finals.

2. MARC TEÒRIC I JURÍDIC QUE MOTIVA LA INVESTIGACIÓ

2.1. Marc teòric-jurídic en el context internacional

La Declaració dels Drets del Menor, proclamada per l'Assemblea de les Nacions Unides en la seua resolució 1386 (XIV), de 20 de novembre de 1959 és un primer pas en el reconeixement del menor com a subjec-

te de dret. Partint de la base que el menor, per la seua falta de maduresa física i mental, necessita una protecció i atenció especials, inclosa la deguda protecció legal, tant abans com després del naixement, i inspirant-se en la Declaració Universal dels Drets Humans, es proclama una Declaració Universal dels Drets del Menor amb la finalitat que aquest puga gaudir d'una infantesa i desenvolupament adequat fent-se servir dels drets i llibertats contemplats a la mateixa, i s'insta als pares, als homes i dones a títol individual i a les organitzacions particulars, autoritats locals i governs nacionals a que s'encarreguen de reconèixer els drets esmentats a la Declaració i lluiten per la seua observança amb mesures legislatives i d'altra naturalesa adoptades progressivament amb els 10 principis que emanen de la Declaració Universal dels Drets del Menor.

Un pas més enllà el trobem a la Convenció dels Drets del Menor, adoptada i oberta a la signatura i ratificació per l'Assemblea General de les Nacions Unides en la seua resolució 44/25 de 20 de novembre de 1989. En aquesta, es desenvolupa substancialment la Declaració de Drets del Menor de 1959, estructurada en tres parts diferenciades, i amb un total de 54 articles. Entre aquests, cal destacar l'article 2n, on al seu apartat primer s'indica que "els Estats signants **respectaran els drets** enunciats a la Convenció i **asseguraran la seua aplicació** a cada menor subjecte a la seua jurisdicció sense discriminació de cap tipus". Així mateix, al article 3r, al seu apartat primer s'hi reconeix que "en totes les mesures que afecten als menors que siguin preses per les institucions públiques o privades de benestar social, els tribunals, les autoritats administratives o els òrgans administratius, una consideració primordial a què s'atendrà serà l'**interés superior del menor**".

2.2. Marc teòric-jurídic en el context estatal

A nivell Estatal, en l'àmbit de la protecció del menor, caldrà fer referència, en primer lloc, a la Constitució Espanyola de 1978, en

la qual, al enumerar en el Capítol III del Títol I, els principis rectors de la política social i econòmica, fa menció en primer lloc a l'obligació dels poders públics d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família i dintre d'aquesta, amb caràcter singular, la dels menors.

Aquesta preocupació per dotar al menor d'un adequat marc jurídic de protecció, ha comportat que l'Estat Espanyol haja ratificat a les darreres dècades diversos Tractats Internacionals referents a la protecció i garantia de drets del menor; especialment la Convenció de Drets del Menor de les Nacions Unides, de 20 de novembre de 1989, i que va ser ratificada per l'Estat Espanyol en data 30 de novembre de 1990. Aquesta fita marca l'inici a l'Estat Espanyol d'una nova filosofia en relació amb el menor, basada en un major reconeixement del paper que aquest desenvolupa en la societat i en l'exigència d'un major protagonisme per al mateix.

Fruit de tot aquest procés descrit fins ara, i influenciada per tots els aspectes comentats amb anterioritat, apareix la *Llei Orgànica 1/1996 de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de Modificació Parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil*. En aquesta llei, es reconeix per primera vegada a l'ordenament jurídic espanyol la primacia de l'interés superior dels menors sobre qualsevol altre interés legítim que poguera concórrer davant d'una situació determinada (Article 2n - *Principis Generals*).

2.3. Marc teòric-jurídic en el context autonòmic

A nivell autonòmic, i centrant-nos en el País Valencià, caldrà tindre en compte que, a banda de les influències dels organismes i tractats internacionals (especialment la Convenció dels Drets del Menor de 1989) i les lleis de referència a nivell estatal (especialment en aquest punt la Llei 1/1996 de Protecció Jurídica del menor, sense oblidar el Codi Civil), existeix una reglamentació pròpia relativa a la protecció dels menors que emana de les influències a nivell internacional i segueix les

directrius estatals, però que al mateix temps, presenta una sèrie de particularitats.

En aquest sentit, cal recordar que l'Estatut d'Autonomia valencià, estableix la competència exclusiva del País Valencià en matèria d'assistència social, i en l'apartat 27 atribueix al País Valencià la responsabilitat en l'àmbit de les institucions públiques de protecció i ajuda a menors i joves (entre d'altres col·lectius) que necessiten una protecció especial, inclosa la creació de centres de prevenció, protecció, reinserció i rehabilitació.

Així mateix, i com ja s'ha esmentat amb anterioritat, cal destacar que en el sector de família, infància i adolescència, la Generalitat assumeix les competències en matèria de protecció de menors, d'acord amb el que hi ha establert en la Llei orgànica 1/1996 de protecció jurídica del menor, anteriorment comentada.

A nivell normatiu, la *Llei 12/2008, de 3 de juliol, de la Generalitat, de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència de la Comunitat Valenciana* és la norma jurídica de referència pel que fa a la protecció del menor al País Valencià.

3. DISSENY DE LA INVESTIGACIÓ

Per aproximar al lector d'aquest article a la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens hem dissenyat una investigació en la qual hem contemplat l'anàlisi de fonts primàries, així com de fonts secundàries.

En la realització de la primera part de la nostra investigació, consistent en donar a conèixer la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens, la regulació que d'ella se'n fa tant al País Valencià com a la resta de CC.AA. que integren l'Estat Espanyol, s'ha emprat l'anàlisi de fonts primàries.

En eixe sentit, hem realitzat una anàlisi exhaustiva de la legislació vigent que fa referència a la figura/institució del Comissionat del Menor valencià. Posteriorment hem

analitzat les 16 CC.AA. restants² en base a la regulació legislativa realitzada en aquesta matèria³.

Aquesta anàlisi de fonts primàries ens ha servit per a, com veurem més endavant, categoritzar la regulació legislativa que es fa de la figura/institució del Comissionat del Menor a les 17 CC.AA. espanyoles en 4 formes distintes.

Partint d'aquesta categorització realitzada una vegada conclòs l'anàlisi de fonts primàries, la nostra investigació es marca com a objectiu avaluar quin és l'impacte i el funcionament del Comissionat del Menor valencià a través de la seua comparació amb el seu equivalent a altres 3 CC.AA.

Per fer dita comparació escollim el País Basc, Andalusia i Madrid. Aquesta elecció no es fa de manera aleatòria, ja que aquestes tres CC.AA. representen el prototip de tres de les quatre formes de regulació de la figura/institució analitzada que s'han seguit a l'Estat Espanyol⁴.

Per realitzar la comparació decidim fer una anàlisi de fonts secundàries, i basant-nos en les memòries publicades relatives a la tasca feta l'any 2010 per l'Ararteko (País Basc), Defensor del Menor (Madrid), Defensor del Menor (Andalusia) i Síndic de Greuges (País Valencià)⁵, construïm una sèrie d'indicadors que van a ajudar-nos a extraure conclusions sobre la incidència, l'impacte i la tasca que realitzen els Comissionats del Menor a cadascuna de les CC.AA. objecte de comparació.

2 Hem exclòs de l'estudi les Ciutats Autònomes de Ceuta i Melilla.

3 Tota la legislació emprada per a realitzar aquesta investigació, tant a nivell autonòmic com estatal, es troba citada a la bibliografia consultada, al final de l'article.

4 La quarta forma és la no regulació d'aquesta figura, per tant no te sentit analitzar una CC.AA. que no té una figura anàloga al que representa el Comissionat del Menor, baix el nostre punt de vista.

5 Més endavant aclarirem per què fem referència a la memòria del Síndic de Greuges i no a la del Comissionat del Menor – Pare d'Órfens en aquest apartat.

Per realitzar les comparacions entre els distints models escollits anem a tindre en compte els següents indicadors, en aquest ordre:

- Nom de la figura/institució encarregada de vetllar pels drets dels menors a cada CC.AA.
- Sistema de designació de la persona encarregada de vetllar pels drets dels menors a cada CC.AA.
- L'informe anual que publica com a resultat de la seua activitat és específic sobre menors o tracta altres col·lectius al mateix?
- Quin nombre de pàgines dedica a informar sobre les seues actuacions i altres consideracions que s'estimen oportunes relatives a la seua tasca com a defensor dels drets dels menors?
- Realitza informes extraordinaris monotemàtics sobre qüestions concretes que afecten a la defensa dels drets dels menors? (En aquest punt es tindran en compte els informes extraordinaris realitzats entre els anys 2005 i 2011).
- Nombre de queixes registrades al darrer informe publicat (en tots es casos es treballarà amb l'informe relatiu a l'any 2010) com a resultat de la seua activitat anual com a defensor i garant dels drets dels menors.
- Nombre d'investigacions d'ofici iniciades segons allò publicat al darrer informe (any 2010) com a resultat de la seua activitat anual com a defensor i garant dels drets dels menors.
- Nombre d'habitants total de la CC.AA. de referència.

Una vegada obtinguts els resultats fruit de l'anàlisi de les fonts primàries i secundàries escollides, exposarem les conclusions a què hem arribat i realitzarem unes reflexions finals a mode de conclusió.

4. DESENVOLUPAMENT DE LA INVESTIGACIÓ

4.1. La figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens⁶ a la Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència de la Comunitat Valenciana: regulació, funcions i situació actual

El Títol VII de la *Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència de la Comunitat Valenciana* està dedicat amb exclusivitat a la figura del Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana. Dit Títol VII abarca de l'article 162 fins a l'article 170 de la citada llei.

A l'article 162.1 s'apunta *la creació de la figura del Comissionat del Menor, que rebrà la denominació de "Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens"*. Segons l'article 162.2, al Comissionat del Menor *li escaurà la promoció i defensa dels drets i interessos del menor a la Comunitat Valenciana*.

A l'article 163.1 es regulen les funcions del Comissionat del Menor, que són les següents:

a- *Rebre i tramitar les denúncies i queixes que sobre situacions d'amenaça o vulnera-*

ció dels drets dels menors presente qual-sevol persona major o menor d'edat davant d'eixa institució.

b- *Propiciar el coneixement, la divulgació i l'exercici dels drets del menor.*

c- *Col·laborar activament amb les iniciatives de prevenció i protecció de la infància i l'adolescència provinents de les administracions públiques i privades de la Comunitat Valenciana.*

d- *Supervisar les polítiques i actuacions de prevenció i inserció de menors de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, en els seus respectius àmbits de competència, i de totes les entitats privades que presten serveis d'atenció a menors en la Comunitat Valenciana, per verificar el respecte als seus drets i orientar les seues actuacions en el seu benefici i defensa.*

e- *Proposar reformes de procediments, reglaments o lleis a fi de fer més eficaç la defensa dels drets del menor, i procurar la millora dels serveis destinats a la seua atenció a la Comunitat Valenciana.*

f- *Fomentar la cooperació entre les distintes conselleries, municipis i la resta d'organitzacions i agents socials implicats en la política de protecció integral del menor, prestant especial atenció al principi d'equilibri i cohesió territorial en la Comunitat Valenciana.*

g- *Supervisar i fomentar l'ajuda i cooperació internacional de la Generalitat amb tercers països en l'àmbit de la protecció de menors en situació de risc i abandonament.*

h- *Elaborar un informe anual sobre les seues actuacions i sobre la situació de la protecció del menor en la Comunitat Valenciana.*

En l'article 163.2 queda establert que *el Comissionat del Menor no podrà intervinde en el procediment per a la solució de casos la resolució dels quals estiga encomanada a òrgans jurisdiccionals o al Ministeri Fiscal, ni en procediments que requerisquen mesures de*

⁶ La Llei 12/2008 preveu que el Comissionat del Menor al País Valencià prenga el nom de la primera figura/institució coneguda a l'Estat Espanyol que, en certa mesura, s'encarregava de vetllar per la defensa i protecció dels menors desemparats, és a dir, el Pare d'Òrfens. L'antecedent d'aquesta institució el trobem al Privilegi que el Rei Pere IV d'Aragó i II de València (Pere el Cerimoniós) va concedir a la ciutat de València en 1337, per tindre cura i vetllar per tal que els orfes o menors no atesos pogueren sentir-se assistits. A grans trets, la institució del Pare d'Òrfens s'encarregava de recollir als menors que es trobaven abandonats als carrers i els tractava de buscar una llar, o en el seu defecte els ingressava en la Casa Comú, amb la finalitat de què reberen la instrucció necessària per tal que aprengueren un ofici. Aquesta institució va perviure fins a l'any 1793, data en la qual el rei Carles IV va passar totes les funcions de la institució del Pare d'Òrfens a la "*Casa de la Misericòrdia*". DE MIGUEL MOLINA e RAMÓN FERNÁNDEZ [coord.]: *La adecuación del Derecho civil foral valenciano a la sociedad actual*, Ed. Tirant lo Blanch, València (2009).

protecció regulades en la legislació civil i la competència de les quals estiga atribuïda a les administracions públiques.

En l'article 165 es parla sobre els requisits a complir per tal que un ciutadà pugui ser escollit com a Comissionat del Menor al País Valencià. Segons el 165.1, es podrà elegir com a Comissionat del Menor a *tota persona de nacionalitat espanyola, major d'edat, que es trobe en el gaudi dels seus drets civils i polítics i que reunisca la formació i experiència necessària per a l'exercici de les funcions que li corresponen*. Així mateix, en base a allò que disposa l'article 165.2, la persona escollida haurà de residir *obligatòriament* al País Valencià.

Pel que fa al nomenament del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens, caldrà atendre a allò disposat a l'article 166.1, on s'afirma que *el Comissionat del Menor serà elegit pel Consell. El seu mandat serà de 4 anys i només podrà ser reelegit una vegada*, segons allò disposat a l'article 166.2.

Un aspecte que remarca la Llei 12/2008 és la independència institucional del Comissionat del Menor. Segons l'article 168, aquesta figura *no estarà subjecta a cap mandat imperatiu, no rebrà instruccions de cap autoritat, i exercirà les seues funcions amb plena autonomia i transparència, segons el seu lleial saber i entendre*.

A l'article 169, es contempla *la creació d'un òrgan administratiu, que rebrà el nom d'Oficina del Comissionat del Menor, i que s'encarregarà de sustentar i recolzar les actuacions d'aquest, especialment en els aspectes jurídics, tècnics i socials*.

A l'article 170 es contempla que *la regulació de les particularitats relatives a la figura del Comissionat del Menor es desplegaran reglamentàriament*.

En darrer lloc, esmentar que el nomenament del Comissionat del Menor *es realitzarà en un termini màxim d'un any a comptar des de l'entrada en vigor de la Llei 12/2008* segons

allò que menciona la Disposició Addicional cinquena (cal remarcar en aquest sentit que la llei va entrar en vigor en data 10/10/2008).

Per tant, una vegada analitzada de prop la regulació que s'ha fet del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens a la Llei 12/2008 *de Protecció Integral de la Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana*, arriba l'hora d'esbrinar si aquesta figura s'ha desplegat o no; si està sent aplicada la Llei o no, i en cas que ambdues respostes siguen negatives, veure qui està realitzant les funcions regulades per al Comissionat del Menor al País Valencià:

S'ha desplegat la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens regulada al Títol VII de la Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana?

El ben cert és que, segons l'article 170 de la Llei 12/2008, *"el règim de funcionament de l'Oficina (del Comissionat del Menor), i de la resta de particularitats entorn de la figura del Comissionat del Menor, es desplegarà reglamentàriament"*. Però la realitat és que ens trobem a desembre de 2011 mentre estem realitzant aquest treball d'investigació, i dit desplegament reglamentari no existeix, perquè no s'ha dut a terme. I no ens consta que estiga preparant-se a dia de hui.

Està sent aplicada la Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana, pel que respecta al seu Títol VII, que fa referència al Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana?

En aquest cas, la resposta torna a ser negativa. No només és que no s'haja desplegat reglamentàriament fins ara la figura del Comissionat del Menor i *la resta de particularitats que l'envolten* sinó que a més cal afegir que la disposició addicional cinquena, que afirma: *"El nomenament del Comissionat del Menor i la constitució de l'Observatori Permanent de la Família i Infància de la Comunitat Valenciana haurà de realitzar-se en el termini màxim d'un any a comptar des de l'entrada en*

vigor de la present Llei". El ben cert és que la Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana va entrar en vigor el 10 d'octubre de 2008. Segons el que disposa la Llei, el nomenament del Comissionat del Menor s'hauria d'haver realitzat abans del 10 d'octubre de 2009⁷.

I el ben cert és que ens trobem a desembre de 2011 i no s'ha nomenat fins a dia de hui a cap persona per a desenvolupar les funcions assignades al Comissionat del Menor en base a allò que estableix la Llei 12/2008. Per tant:

Qui està exercint les funcions assignades per la Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i Adolescència de la Comunitat Valenciana relatives al Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens?

La Llei 12/2008 es va publicar al DOCV en data 10/07/2008. Segons la seua Disposició Final Primera "La present Llei entrarà en vigor als tres mesos de la seua publicació en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana", és a dir, la seua entrada en vigor va tindre lloc el 10/10/2008. I el 21/10/2008 es publica al DOCV el Decret 161/2008, de 17 d'Octubre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Benestar Social. A dit decret, en el seu article 10.2 es regulen les funcions de la Direcció General de Família (òrgan directament dependent de la Conselleria de Benestar Social i integrat a dintre del seu organigrama) entre les quals figura, en l'apartat g) l'exercici de les funcions corresponents al Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens.

D'entrada, aquesta maniobra contradia allò aprovat a la Llei 12/2008, doncs se suposa que, segons l'article 166.1 "el Comissionat del Menor serà elegit pel Consell" i segons l'article 168 "El Comissionat del menor no estarà subjecte a cap mandat imperatiu. No rebrà instruccions de cap autoritat. Exercirà les seues funcions amb plena autonomia i transparència, segons el seu lleial saber i entendre".

⁷ En aquest sentit, és prou il·lustrativa aquesta notícia sorgida en data 2/05/2010 al Diari "El País": http://www.elpais.com/articulo/Comunidad/Valenciana/espera/Pare/d/Orfens/elpepiespval/20100502elpval_9/Tes.

Aquesta situació es manté al Decret 141/2009 de 18 de setembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i funcional de la Conselleria de Benestar Social, i que deroga el decret 161/2008, anteriorment esmentat.

No és fins l'entrada en vigor del Decret 193/2010, de 26 de novembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i funcional de la Conselleria de Benestar Social, que desapareix de les funcions corresponents a la Direcció General de Família l'exercici de les funcions corresponents al Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens.

Així doncs, durant pràcticament dos anys (des d'Octubre de 2008 fins a Novembre de 2010), les funcions del Comissionat del Menor han estat assignades a la Direcció General de Família.

D'altra banda, a la pàgina web del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, a l'apartat de FAQ's⁸, a la pregunta número 7 trobem el que segueix a continuació:

7- El Síndic és el defensor del menor?

Sí, actualment sí que ho és. La llei de protecció integral de la infància, de 2008, preveu la posada en marxa de la figura del comissionat del menor o pare d'òrfens, a qui correspondrà la promoció i defensa dels drets dels menors a la Comunitat Valenciana. Tanmateix, encara no ha entrat en vigor.

Fins que això s'esdevinga, el Síndic, com a defensor dels drets dels ciutadans, també assumeix la defensa dels drets dels menors d'edat i tramita queixes sobre les situacions d'amenaça o vulneració de drets dels xiquets. Tanmateix, no pot intervenir en casos particulars, la solució dels quals correspon als tribunals de justícia (per exemple, separacions matrimonials o divorcis).

El ben cert és que, atenent l'article 38 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana en la seua reforma de 2006 s'afirma que "El Síndic de Greuges és l'Alt Comissionat de Les Corts, designat per estes, que vetllarà

⁸ <http://www.elsindic.com/va/faqs.html>

per la defensa dels drets i llibertats reconegudes en els Títols I de la Constitució Espanyola i II del present Estatut, en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Valenciana. Anualment informarà Les Corts del resultat de l'exercici de les seues funcions”.

I dintre del Títol II del citat Estatut, al article 10.3 es contempla com a prioritària *la protecció específica i tutela social del menor*.

Així doncs, tot i que fins ara no s'haja desplegat reglamentàriament la funció del Comissionat del Menor al País Valencià fins ara, ni que tant sols haja sigut designada cap persona per ocupar el lloc de Comissionat del Menor tal i com estableix la Llei 12/2008, observem que el Síndic de Greuges ha vingut realitzant fins al dia de hui funcions semblants a les que en un principi se li adjudicaven al Comissionat del Menor en base a allò disposat a la *Llei 12/2008 de Protecció de la Infància i l'Adolescència a la Comunitat Valenciana*. De fet, dites competències (entre d'altres) li són reconegudes al Síndic de Greuges en l'Estatut d'Autonomia.

Una pregunta interessant a plantejar-se una vegada hem arribat fins a aquest punt seria: era realment necessari contemplar a la Llei 12/2008 la figura del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens (tot i que, com ja hem vist, aquesta figura encara no s'ha posat en funcionament)? No planteja conflictes competencials amb el Síndic de Greuges (figura amb més trajectòria i prestigi social al País Valencià, i que té reconegudes les competències en matèria de Protecció del Menor front a l'actuació de les Administracions Públiques al nostre territori)?

4.2. Regulació de la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens a altres CC.AA.: existeix? Comparació de quatre models autonòmics a través de xifres i indicadors: País Valencià, Madrid Andalusia i País Basc.

Per tal de respondre als interrogants sorgits una vegada conculsa la primera part de la investigació hem decidit comprovar la regu-

lació que se'n fa de la figura/institució del Comissionat del Menor (o el seu equivalent) a la resta de CC.AA. espanyoles en la segona part d'aquesta investigació.

La competència en matèria de protecció de menors a l'Estat Espanyol es troba transferida a les Comunitats Autònomes. I per tant, són aquestes, en base al marc legislatiu estatal de referència (Constitució Espanyola, Codi Civil i *Llei Orgànica 1/1996 de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de Modificació Parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil*, a grans trets) i en base a allò que disposen els seus respectius Estatuts d'Autonomia, les quals han de legislar al seu territori totes aquelles qüestions relatives a la protecció del menor i instruments complementaris que ajuden al compliment d'allò que disposa la norma.

Així doncs, una vegada analitzada la legislació vigent en matèria de menors a cadascuna de les 17 Comunitats Autònomes espanyoles, hem pogut comprovar que la figura/institució encarregada de defensar els drets dels menors front a possibles vulneracions per part de l'Administració Pública o altres institucions de caràcter públic i/o privat, a l'Estat Espanyol s'articula, a grans trets, en quatre modalitats distintes:

- a- S'identifica baix la figura del Síndic de Greuges (o la seua nomenclatura equivalent segons la Comunitat Autònoma de referència). Exemples: Aragó, Astúries, Castella i Lleó, Galícia, Illes Balears, Illes Canàries, La Rioja, Múrcia, Navarra, País Basc. El País Valencià no hauria d'entrar dintre d'aquesta categoria segons allò disposat a la Llei 12/2008 de Protecció Integral a la Infància i a l'Adolescència, però en la pràctica està funcionant d'aquesta forma.
- b- S'articula dintre de la institució de la Sindicatura de Greuges (o la seua nomenclatura equivalent segons la Comunitat Autònoma de referència), però creant una figura adjunta dintre d'esta institució que s'encarregarà específicament de

defendre i vetllar pel compliment dels drets dels menors. Exemples: Andalusia i Catalunya.

- c- Es crea una figura pròpia a l'efecte, que s'encarregarà de vetllar pels drets i els interessos dels menors al marge de l'Administració. Aquesta figura no tindrà res a veure amb la institució de la Sindicatura de Greuges (o la seua nomenclatura equivalent segons la Comunitat Autònoma de referència) i mantindrà la seua independència envers al govern autonòmic de torn. Exemples: Madrid i País Valencià (segons allò disposat a la Llei 12/2008, però en la pràctica no hauria de trobar-se inclosa en aquest grup a dia de hui).
- d- No existeix cap figura independent del funcionament de l'Administració encarregada de vetllar pels drets i els interessos del menor a dintre del seu ordenament jurídic. Exemples: Cantàbria, Castella - La Manxa i Extremadura.

Dit això, i per poder avaluar amb major precisió la figura del "Comissionat del Menor" i el seu futur al País Valencià, hem estimat oportú escollir un model de referència de cadascuna de les modalitats de regulació de dita figura⁹ descrites amb anterioritat.

Com a exemple del model a), hem escollit la Comunitat Autònoma Basca, on actualment és l'Ararteko (equivalent al Síndic de Greuges) qui té assignada la missió de vetllar pels drets dels infants.

Com a exemple del model b), hem escollit Andalusia, on existeix la figura del Defensor del Menor com a Adjunt del Defensor del Poble Andalús, i aquest es troba inserit dintre de la citada institució (equivalent a la Sindicatura de Greuges valenciana).

Com a exemple del model c), hem escollit la Comunitat Autònoma de Madrid, on existeix la figura del Defensor del Menor com a enti-

tat pròpia (cal destacar que a aquesta Comunitat Autònoma no existeix cap figura anàloga al que representa el Síndic de Greuges al País Valencià).

Pel que respecta al País Valencià, si ben és cert que a la Llei 12/2008 de Protecció a la Infància i l'Adolescència es contempla la creació de la figura del "Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens", com que aquesta encara no s'ha desplegat ni s'ha aplicat, per fer les comparacions amb la resta de CC.AA. partirem de la base que és el Síndic de Greuges qui s'encarrega de vetllar pels drets dels menors al País Valencià, donat que té competències reconegudes segons la Llei, i de fet, està exercint les funcions que hauria d'estar desenvolupant el "Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens".

Al quadre 1 es pot observar, a grans trets, el resultat de la comparació dels indicadors que hem considerat importants, relatius als quatre models autonòmics utilitzats com a referència.

5. CONCLUSIONS

5.1. En relació al contingut del Títol VII de la Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència, relatiu al Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana

Arribats a aquest punt, i amb els resultats de la investigació realitzada en la mà, en primer lloc caldria plantejar-se si realment era necessari crear la figura del Comissionat del Menor al País Valencià. Per què?

En primer lloc, perquè a la nostra Comunitat Autònoma tenim una institució que s'encarrega de vetllar pels interessos dels ciutadans en general, front a possibles vulneracions patides per aquests i realitzades per les Administracions Públiques o altres entitats de caràcter privat. Estem parlant de la Sindicatura de Greuges del País Valencià.

⁹ Hem escollit un model de referència de les modalitats a), b) i c). Hem exclòs la modalitat d) perquè aquesta fa referència a la no regulació de la figura/institució estudiada, i, per tant, considerem que no té cap sentit analitzar-la en aquest treball.

Quadre 1 - Comparació d'indicadors

	País Valencià	País Basc	Andalusia	Madrid
Nom de la figura/institució encarregada de vetllar pels drets dels menors	Síndic de Greuges.	Ararteko.	Defensor del menor de Andalusia / Adjunt al defensor del Pueblo Andalus.	Defensor del Menor.
Sistema de designació	Elegit pel Ple de les Corts Valencianes. El candidat haurà de ser recolzat com a mínim per les 2/3 parts dels membres de Les Corts.	Elegit pel Parlament Basc. El candidat haurà de ser recolzat com a mínim per les 3/5 parts dels membres del Parlament.	Elegit pel Defensor del Pueblo Andaluz, el qual és elegit pel parlament d'Andalusia. El candidat a DPA haurà de ser recolzat com a mínim per les 3/5 parts dels membres del Parlament.	Elegit per l'Assemblea de Madrid. Serà designat aquell candidat que obtinga la majora absoluta del recolzament dels membres de l'Assemblea de Madrid.
Informe anual específic sobre menors o amb caràcter general, abordant altres col·lectius i/o problemàtiques?	General. Menors i família és un subapartat dins de queixes relatives a Serveis Socials.	Específic. Monogràfic sobre infància i adolescència.	Específic. Monogràfic sobre infància i adolescència.	Específic. Monogràfic sobre infància i adolescència.
Nº de pag. dedicades a qüestions relatives la defensa dels drets del menor a l'informe?	10 pags. (70-77 i 241-243)	147 pags.	770 pags.	480 pags.
Realitza informes extraordinaris monotemàtics sobre problemàtiques que afecten genèricament als menors?	NO	5 informes extraordinaris monotemàtics entre 2005 i 2011.	2 informes extraordinaris monotemàtics entre 2005 i 2011.	15 informes extraordinaris monotemàtics entre 2005 i 2011.
Nº queixes recollides relatives a la vulneració dels drets del menor a l'any 2010.	37 queixes.	50 queixes.	887 queixes.	2.489 queixes.
Investigacions d'ofici realitzades a l'any 2010 relatives a possibles vulneracions dels drets dels menors?	11 investigacions d'ofici realitzades.	21 investigacions d'ofici realitzades.	77 investigacions d'ofici realitzades.	51 investigacions d'ofici realitzades.
Població de la CC.AA. de referència (Font: dades INE a 1/10/2011)	5.002.105 milions d'habitants.	2.131.417 milions d'habitants.	8.279.730 milions d'habitants.	6.389.950 milions d'habitants.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades publicades a les memòries de les quatre institucions analitzades, relatives a l'any 2010.

El ben cert és que, atenent l'article 38 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana en la seua reforma de 2006 s'afirma que "El Síndic de Greuges és l'Alt Comissionat de Les Corts, designat per estes, que vetllarà per la defensa dels drets i llibertats reconegudes en els Títols I de la Constitució Espanyola i II del present Estatut, en l'àmbit competencial i territorial de la Comunitat Valenciana. Anualment informarà Les Corts del resultat de l'exercici de les seues funcions.

I dintre del Títol II del citat Estatut, a l'article 10.3 es contempla com a prioritària la protecció específica i tutela social del menor.

Per tant, podríem dir que la creació del Comissionat del Menor en si mateixa genera conflictes competencials amb la Sindicatura de Greuges.

En aquest sentit, cal apuntar que Madrid (que és l'altra Comunitat Autònoma a l'Estat Espanyol que planteja la creació de la figura/institució del Comissionat del Menor, en aquest cas anomenada Defensor del Menor) no té cap equivalent al seu ordenament jurídic al que suposa la institució del Síndic de Greuges al País Valencià. Per tant, a Madrid, el Defensor del Menor no es troba amb conflictes competencials, mentre que al País Valencià, si es designara i desplegara reglamentàriament la figura del Comissionat del Menor, si que n'existirien.

Al País Basc, per exemple, es va crear la figura/institució de la "Defensoria para la Infancia y la Adolescencia", equivalent al Comissionat del Menor contemplat a la Llei 12/2008 valenciana. Dita figura/institució es regulava als articles 96, 97, 98 i 99 de la Llei 3/2005 de 18 de febrer, d'Atenció i Protecció a la Infància i a l'Adolescència al País Basc.

Però en aquest cas (tal i com passaria al País Valencià si es desplegara i reglamentara la figura/institució del Comissionat del Menor), les funcions que la Llei 3/2005 reconeixia a la Defensoria per a la Infància i l'Adolescència, eren exercides ja per l'Ararteko (equivalent al Síndic de Greuges valencià). A més a més, la Llei 3/1985, de 27 de febrer, per la qual es crea i

regula la figura de l'Ararteko, atribuïa a aquest la funció de garantir els drets dels ciutadans i ciutadanes en la seua relació amb les administracions públiques. En conseqüència, el Govern Basc va modificar la Llei 3/2005 afirmant que l'existència d'aquesta Defensoria podia donar lloc a conflictes de competències i solapament de funcions amb la institució de l'Ararteko, raó per la qual justificava la supressió de la Defensoria per a la Infància i l'Adolescència, i derogava la mateixa amb la Llei 3/2009, de 23 de desembre, de Modificació de la Llei d'Atenció i Protecció a la Infància i a l'Adolescència.

Baix el nostre punt de vista, caldria prendre nota d'allò que va ocórrer al País Basc quan es va posar en marxa la "Defensoria para la Infancia y la Adolescencia", més tenint en compte que la figura del "Comissionat del Menor" valencià encara no s'ha nomenat ni reglamentat, i reforçar el paper del Síndic de Greuges en relació amb la defensa dels drets dels menors, tal i com s'ha fet al País Basc amb l'Ararteko.

L'altre aspecte que més ens ha cridat l'atenció d'aquest Títol VII de la Llei 12/2008 on es parla del Comissionat del Menor de la Comunitat Valenciana és la contradicció existent entre els articles 166 i 168.

Segons l'article 166.1, el Comissionat del Menor *serà elegit pel Consell, de la forma que reglamentàriament s'establisca*. Per contra, l'article 168 parla de la independència institucional, i diu que *el Comissionat del Menor no estarà subjecte a cap mandat imperatiu. No rebrà instruccions de cap autoritat. Exercirà les seues funcions amb plena autonomia, segons el seu lleial saber i entendre*.

En aquest sentit, ens agradaria fer referència al "Dictamen a l'Avantprojecte de Llei de Protecció Integral de la Infància i Adolescència", realitzat pel Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana en data 13 de novembre de 2006. En l'apartat que fa referència a les observacions de l'articulat, i concretament referint-se a l'article 166, el CES-CV afirma que "Atès que l'avantprojecte

de llei, en l'article 168, establix la independència institucional del Comissionat del Menor, el CES-CV considera que seria més adequada la seua elecció per les Corts Valencianes, igual que succeïx amb altres figures les funcions de les quals són semblants a les del Comissionat del Menor”.

El ben cert és que els encarregats de tramitar aquesta Llei 12/2008 no van fer massa cas a les recomanacions del CES-CV relatives al article 166.

Així doncs, pensem que l'elecció d'un càrrec com aquest requereix un consens que, difícilment s'hi donarà si únicament depén del Consell elegir la persona adequada per dur a terme la responsabilitat que suposa un càrrec com és el de Comissionat del Menor. Per posar un exemple significatiu dintre de l'ordenament jurídic valencià, cal assenyalar que la figura del Síndic de Greuges és elegida per les Corts i no pel Consell segons allò disposat a l'article 2.1 de la Llei 11/1988 del Síndic de Greuges. Així mateix, a altres Comunitats Autònomes ja comentades, com Madrid o el País Basc, són els parlaments autonòmics els encarregats d'elegir la persona que ha de representar la institució que té com a missió vetllar pels drets dels menors als seus respectius territoris.

Baix el nostre punt de vista, sembla difícil que es pugua pretendre que una persona elegida directament pel poder executiu (és a dir, pel Consell) pugua mantindre la seua independència a nivell institucional. Creiem que la figura del Comissionat del Menor hauria d'estar elegida pel poder legislatiu (és a dir, Les Corts Valencianes) on es troben representats tots els valencians i valencianes (o almenys una gran part dels mateixos).

5.2. En relació al (no) desplegament de la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens

Per parlar sobre el desplegament de la figura/institució del Comissionat del Menor – Pare d'Òrfens primer caldrà acudir a la Llei 12/2008 i observar l'article 170 així com la Disposició Addicional Cinquena.

L'article 170, que fa referència al desplegament reglamentari del Comissionat del Menor afirma que “*El règim de funcionament de l'Oficina (del Comissionat del Menor), i de la resta de particularitats entorn de la figura del Comissionat del Menor, es desplegarà reglamentàriament.*”

La Disposició Addicional cinquena, que fa referència a la constitució d'institucions i òrgans contemplats a la Llei 12/2008, diu que “*El nomenament del Comissionat del Menor i la constitució de l'Observatori Permanent de la Família i la Infància de la Comunitat Valenciana haurà de realitzar-se en el termini màxim d'un any comptador des de l'entrada en vigor de la present Llei.*”

El ben cert és que, com ja hem comentat al llarg d'aquest treball d'investigació, ens trobem a desembre de 2011 i ni s'ha nomenat cap Comissionat del Menor, ni s'ha desplegat reglamentàriament la seua institució.

Baix el nostre punt de vista, és una falta de responsabilitat per part dels nostres legisladors i governants que contempen a una llei la creació d'institucions destinades, teòricament, a millorar i facilitar la vida als ciutadans, que contempen terminis de temps per a la posada en funcionament de les mateixes, i que, arribada la data indicada, aquestes no comencen a funcionar.

De tota manera, i més tenint en compte que, segons el nostre parer, el Títol VII de la Llei 12/2008 que fa referència a la institució del Comissionat del Menor hauria de ser replantejat. Potser en aquest cas la ineficàcia dels nostres legisladors pot ser una oportunitat per iniciar un debat destinat a repensar dita institució, que, per altra banda, sí que ens sembla imprescindible, però no de la manera que està plantejada i regulada.

5.3. En relació al funcionament del Síndic de Greuges com a figura/institució garant dels menors (amb caràcter provisional?) al País Valencià

Una vegada arribats a aquest punt, podem dir amb claredat que la figura/institució

del Comissionat del Menor contemplada a la *Llei 12/2008 de Protecció a la Infància i a l'Adolescència* no existeix a dia de hui.

Malgrat això, i encara que no s'haja desplegat reglamentàriament la funció del Comissionat del Menor al País Valencià fins ara, ni que tant sols haja sigut designada cap persona per ocupar el lloc de Comissionat del Menor tal i com estableix la *Llei 12/2008*; observem que el Síndic de Greuges ha vingut realitzant fins al dia de hui funcions semblants a les que en un principi se li adjudicaven al Comissionat del Menor en base a allò disposat a la *Llei 12/2008 de Protecció de la Infància i l'Adolescència a la Comunitat Valenciana*. De fet, dites competències (entre d'altres) li són reconegudes al Síndic de Greuges en l'Estatut d'Autonomia (en base a allò disposat als articles 10.3 i 38 del mateix).

El cas és que, mentre la figura del Comissionat del Menor es troba en l'aire, és la Sindicatura de Greuges la institució que està recollint les queixes relatives a la possible vulneració dels drets dels menors al País Valencià. Així mateix, s'encarrega d'iniciar investigacions d'ofici en cas que es detecten situacions que puguen suposar, en certa mesura, la vulneració dels drets dels menors valencians.

Ben és cert que, com hem vist al llarg de l'article, si comparem a la Sindicatura de Greuges valenciana amb institucions anàlogues en les seues funcions a altres Comunitats Autònomes, no ix massa ben parada. Però també és cert que el Síndic està exercint *de forma provisional* les funcions de Defensor del Menor, ja que com la pròpia institució reconeix a la seua pàgina web "*La llei de protecció integral de la infància, de 2008, preveu la posada en marxa de la figura del comissionat del menor o pare d'òrfens, a qui correspondrà la promoció i defensa dels drets dels menors a la Comunitat Valenciana. Tanmateix, encara no ha entrat en vigor*".

Arribats a aquest punt, hi tornem a insistir en la necessitat de revisar la necessitat (o no) de posar en marxa la figura del Comissionat del Menor, prevista a la *Llei 12/2008*.

Nosaltres pensem que si es reforçara la institució del Síndic de Greuges, donant-la a conèixer a la ciutadania en general, i als seus possibles usuaris en particular, i dotant-la d'alguns dels instruments que es contemplen a la *Llei 12/2008* per ajudar al Comissionat del Menor en la seua tasca, com puga ser l'Oficina del Comissionat del Menor, la Sindicatura de Greuges podria ser perfectament l'encarregada de vetllar, entre d'altres, pels drets dels menors.

6. REFLEXIONS FINALS

Per finalitzar aquest article, ens agradaria apuntar una sèrie de recomanacions finals destinades a millorar la tasca relativa a la protecció i defensa dels drets dels menors al País Valencià, una vegada coneguda la legislació vigent, l'aplicació que s'està fent de la mateixa, i els resultats obtinguts fins ara:

- Caldria revisar la *Llei 12/2008 de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència* pel que fa al contingut del seu títol VII, relatiu al Comissionat del Menor. Com ja hem argumentat al llarg de l'article, aquesta figura/institució planteja moltes llacunes. A més a més, a dia de hui hauria d'estar en funcionament segons el que disposa la *Llei*, i no ho està.
- La no aplicació de la *Llei 12/2008* pel que fa al seu Títol VII hauria de veure's com una oportunitat per debatre al voltant sobre la necessitat o no de crear una figura/institució a l'efecte que s'encarregue de defensar i vetllar pels drets dels menors. Aquest debat hauria de servir també per fer partícip a la ciutadania valenciana en general sobre quina és la situació en què es troba la defensa dels drets dels menors al País Valencià.
- Així mateix, pensem que els Partits Polítics que es troben a l'oposició haurien de demanar explicacions al Govern Valencià a Les Corts sobre les raons per les quals no s'ha aplicat encara tot el que disposa el títol VII de la *Llei 12/2008*. Aquesta acció

hauria de servir per introduir el no-nomenament ni desplegament de la institució del Comissionat del Menor com a tema de debat a l'actualitat política valenciana, ja que pensem que seria positiu replantejar-se molts aspectes relatius al que s'està fent al País Valencià en relació a la defensa dels drets dels menors, comparant-nos amb altres comunitats autònomes i països dels nostres voltants.

El que està clar és que la situació actual és la menys adequada per afavorir la defensa dels drets dels menors al País Valencià. Pensem que hauria de prendre's una decisió per part del Govern Valencià, ja siga per posar en marxa la figura del Comissionat del Menor –Pare d'Òrfens, o bé per replantejar la necessitat de crear aquesta figura i establir altra alternativa per garantir que existisca una institució encarregada de vetllar pels drets dels menors, com puga ser la Sindicatura de Greuges (com, de fet, està donant-se en la pràctica actualment).

La situació actual només crea incertesa i impedeix que es puga dur a terme una defensa efectiva i de qualitat respecte als drets dels menors valencians. I els màxims perjudicats en aquesta situació descrita són, ni més ni menys, que aquells a qui es vol protegir, és a dir, els menors. És per això que volem dedicar les línies finals del nostre treball d'investigació relatiu a la figura/institució del Comissionat del Menor al País Valencià a instar a les autoritats competents en la matèria (Conselleria de Justícia i Benestar Social, Govern de La Generalitat) a que prenguen les mesures necessàries de cara a replantejar el Títol VII de la *Llei 12/2008 de Protecció Integral a la Infància i l'Adolescència a la Comunitat Valenciana* amb l'objectiu de desbloquejar la situació de "limbo legal" en què es troba la figura/institució del Comissionat del Menor a la nostra Comunitat Autònoma, siga quina siga la seua decisió final al respecte d'aquesta figura/institució.

7. BIBLIOGRAFIA I LEGISLACIÓ CONSULTADA

Bibliografia consultada

ARARTEKO (2011): *Informe al Parlamento Vasco 2010 – Informe de la Oficina de la Infancia y Adolescencia*.

COMITÉ ECONÒMIC I SOCIAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA (2006): *Dictamen a l'Avantprojecte de Llei de Protecció Integral de la Infància i Adolescencia*.

DEFENSOR DEL MENOR DE ANDALUCÍA (2011): *Informe al Parlamento 2010*.

DEFENSOR DEL MENOR EN LA COMUNIDAD DE MADRID (2011): *Informe anual 2010*; Madrid.

NACIONES UNIDAS (1959): *Declaració de Drets del xiquet. Resolució n°1386 (XIV), de 20 de novembre de 1959*.

NACIONES UNIDAS (1989): *Convenció sobre els Drets del xiquet. A/RES/44/25, de 20 de novembre de 1989*.

RAMÓN FERNÁNDEZ, Francisca (coord.) (2009): *La adecuación del Derecho civil foral valenciano a la sociedad actual*. València: Ed. Tirant lo Blanch.

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA (2011): *Informe a les Corts Valencianes 2010*.

Legislació consultada

ESTATAL

La Constitució Espanyola. BOE, 9 de desembre de 1978, n°311.

Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil, i de la Llei d'Enjudiciament Civil. BOE, 17 de gener de 1996, n°15, p. 1225 – 1238.

Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors. BOE, 13 de gener de 2000, n°11, p. 1422 – 1441.

AUTONÒMICA

Andalusia. Llei 1/1998, de 20 d'abril, dels drets i l'atenció al menor. BOJA, 12 de maig de 1998, n°53.

Aragó. Llei 12/2001, de 2 de juliol, de la infància i l'adolescència en Aragó. BOA, 20 de juliol de 2001, n°86, p. 5595-5616.

Astúries. Llei 1/1995, de 27 de gener, de Protecció del Menor. BOPA, 9 de febrer de 1995, n°32, p. 1154-1164.

Cantàbria. Llei 8/2010, de 23 de desembre, de garantia de drets i atenció a la infància i l'adolescència. BOC, 28 de desembre de 2010, EXT. n°34, p. 2357-2417.

Castella i Lleó. Llei 14/2002, de 25 de juliol, de Promoció, Atenció i Protecció a la Infància en Castella i Lleó. BOCYL, 29 de juliol de 2002, suplement al n°145, p. 2-31.

Castella – La Manxa. Llei 3/1999, de 31 de març, del Menor de Castella – La Manxa. DOCM, 16 d'abril de 1999, n°22, p. 2377-2395.

Castella – La Manxa. Llei 16/2001, de 20 de desembre, del Defensor del Poble a Castella – La Manxa. DOCM, 28 de desembre de 2001, n° 136, p. 15101-15107.

Catalunya. Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. DOGC, 2 de juny de 2010, n°5641, p. 42475-42536.

Extremadura. Llei 4/1994, de 10 de novembre, de protecció i atenció a menors. DOE, 24 de novembre de 1994, n°134, p. 4583-4588.

Galícia. Llei 3/2011, de 30 de juny, de recolzament a la família i a la convivència de Galícia. DOG, 13 de juliol de 2011, n°134, p. 19306-19373.

Illes Canàries. Llei 1/1997, de 7 de febrer, d'atenció integral als menors. BOC, 17 de febrer de 1997, n°23, p. 1739-1766.

Illes Canàries. Llei 7/2001, de 31 de juliol, de Diputat del Comú. BOC, 8 d'agost de 2001, n°103, p. 12323-12332.

La Rioja. Llei 1/2006, de 28 de febrer, de Protecció de Menors a La Rioja. BOR, 9 de març de 2006, n°33, p. 1423-1436.

La Rioja. Llei 6/2006, de 2 de maig, del Defensor del Poble Riojà. BOR, 4 de maig de 2006, n°59, p. 2588-2592.

Madrid. Llei 6/1995, de 28 de març, de Garanties dels Drets de la Infància i l'Adolescència. BOCM, 7 d'abril de 1995, n°83.

Madrid. Llei 5/1996, de 8 de juliol, del Defensor del Menor. BOCM, 17 de juliol de 1996, n°169; correcció d'errors BOCM 18 de setembre de 1996, n°223.

Múrcia. Llei 3/1995, de 21 de Març, de la infància de la Regió de Múrcia. BORM, 12 d'abril de 1995, n°86, p. 4273-4284.

Múrcia. Llei 6/2008, de 20 de novembre, del Defensor del Poble de la Regió de Múrcia. BORM, 24 de novembre de 2008, n°273, p. 35955-35963.

Navarra. Llei 15/2005, de 5 de desembre, de promoció, atenció i protecció a la infància i l'adolescència. B.O. de Navarra, 14 de desembre de 2005, n°149, p. 12171-12188.

País Basc. Llei 3/1985, de 27 de febrer, per la qual es crea i regula la figura del Ararteko. BOPV, 22 de març de 1985, n°1985063, p. 1382-1396.

País Basc. Llei 3/2005, de 18 de febrer, d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència. BOPV, 30 de març de 2005, n°200559, p. 4707.

País Basc. Llei 3/2009, de 23 de desembre, de Modificació de la Llei d'Atenció i Protecció a la Infància i a l'Adolescència. BOPV, 31 de desembre de 2009, n°2009251, p. 6809.

País Valencià. Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. DOCV, 11 d'abril de 2006, n°5238.

País Valencià. Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges. DOCV, 30 de desembre de 1988, n°973.

País Valencià. Llei 12/2008, de 3 de juliol, de la Generalitat, de Protecció Integral de la Infància i l'Adolescència de la Comunitat Valenciana. DOCV, 10 de juliol de 2008, n°5803, p. 70591-70642.

País Valencià. Decret 161/2008, de 17 d'octubre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Benestar Social. DOCV, 21 d'octubre de 2008, n°5875, p. 83059-83068.

País Valencià. Decret 141/2009, de 18 de setembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Benestar Social. DOCV, 22 de setembre de 2009, n°6107, p. 35247-35255.

País Valencià. Decret 193/2010, de 26 de novembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Benestar Social. DOCV, 29 de novembre de 2010, n°6407, p. 43820-43828.

